

La opresión "al revés"

LA HAINE - BARCELONA :: 19/11/2010

Noveno artículo del dossier "Tijeras para Todas". Quedé muy sorprendido al escuchar el argumento de que un grupo de autodefensa solo para mujeres es sexista.

Quiero hablar sobre el tema de la opresión "al revés," en la que algunos anarquistas creen, a pesar de que no exista. (Y gracias a unxs amigxs por corregir mi mal castellano).

Un día estaba hablando con unos anarquistas de Barcelona sobre grupos de mujeres no mixtos. El caso concreto surgía de que estos anarquistas habían recibido una propuesta de un grupo anarcofeminista de desarrollar sus entrenamientos de autodefensa en el centro social ocupado y gestionado por dichos anarquistas. Quedé muy sorprendido al escuchar el argumento de que un grupo de autodefensa solo para mujeres es sexista.

Uno de los planteamientos consistía en que esta no mixtidad constituye una discriminación contra los hombres, por tanto sexismo, otro era que como anarquistas queremos rechazar el género y todas las categorías involuntarias y que las formas de organización exclusiva del tipo reforzarían el género a parte del argumento de que las feministas odian a los hombres y lo único que quieren es poder (tengo que señalar que estos últimos argumentos no se generaron todos ahí, y que no entendí todo lo que se dijo; los cito porque esta crítica va dirigida a argumentos y no a personas).

Qué sorpresa para mí escuchar esto, dado que en mi país me acostumbré a escuchar dichos argumentos provenientes de personajes de derecha (y eso que mi país no se caracteriza por ser ningún paraíso de libertad ni de radicalismo precisamente), pero aquí me llegan de la boca de un compañero.

Sobre el argumento de la discriminación contra los hombres diré que es un análisis débil, algo así como oponerse al capitalismo solo porque las clases populares sufran discriminación. Las cosas son mucho peor que eso. La preocupación por la discriminación es propia del racionalismo, entre otras cosas porque ciertas discriminaciones disminuyen la eficiencia de la economía. Funcionarios del gobierno, quienes nunca admiten la opresión en la que se asienta su sistema, hablan sobre la discriminación y de como corregirla, sin mencionar las causas estructurales y la historia de esa discriminación. El problema es más profundo de lo que señala esa palabra.

Claro que el patriarcado es una estructura y una cultura muy fuerte e insidiosa. Es una jerarquía. No existe el sexismo "al revés". Es posible que existan feministas que odian a los hombres (aunque yo jamás me haya encontrado con ninguna), pero esos serían sentimientos generados por individualidades, que no pueden invertir ninguna jerarquía poderosa, que no pueden someter a los hombres a la violencia cotidiana dirigida hacia las mujeres durante miles años de patriarcado y que no son sexismo. La reacción así de inmediata de los hombres contra el feminismo, creo que proviene de un miedo a ser censurado, de perder algunos privilegios y comodidades. Pero como hombres nosotros también tenemos mucho que ganar en la lucha contra el patriarcado.

Sobre el segundo argumento, estoy de acuerdo con la necesidad de abolir el género binario. Pero cómo hacerlo? No es una lucha fácil ni breve. Hay una herencia de desigualdad y de dolor que crean todos los sistemas de opresión, incluso el patriarcado. Estamos todxs condicionadxs, desde nuestro nacimiento. Un resultado de esto es que a menudo los hombres no aprendemos

como expresar bien nuestros sentimientos, y nuestra sexualidad se daña, nos han enseñado a lastimar y a objetualizar. Nos beneficiaríamos mucho participando de un grupo solo para hombres, para discutir nuestra socialización autoperjudicante.

Otro resultado del patriarcado, entre otros miles, es que las mujeres no se sientan motivadas para aprender autodefensa o a usar la violencia física, aunque sufran tanta violencia y amenazas por parte de nuestra sociedad. Y a menudo en los grupos de autodefensa mixtos existe el sentimiento invisible de que eso forma parte del territorio de los hombres, por lo tanto vemos que sin ninguna exclusión ni mención de género explícita se puede excluir a las mujeres. Si decimos que el género es una categoría opresiva y por eso no hablamos sobre género, ni dirigimos acciones contra sus resultados, que “ya no vemos”, estaremos protegiendo la herencia del patriarcado.

Necesitamos abordar la abolición del patriarcado como un fin en si mismo, como un sistema de opresión incompatible con la libertad. No desaparecerá con la abolición del estado o del capitalismo. De hecho, el patriarcado tiene muchos mas años que estos otros sistemas.

No es un argumento nuevo ni precisamente liberal (algunas personas tildan al feminismo de “liberal”).

En la Guerra Civil, los hombres de la CNT dijeron que el sexismo desaparecería tras la revolución (Marx argumentó la misma mentira en relación al estado). Felizmente, mujeres como Lucia Sanchez Saornil no les escucharon, e iniciaron el grupo “Mujeres Libres”. Este grupo publicó un periódico, montó escuelas y enseñó a las mujeres como usar las armas, para combatir el sexismo del movimiento y el fascismo. Y constituye un éxito, que dentro de una sociedad tan patriarcal, miles de mujeres ganaran la confianza suficiente en sí mismas para luchar con los hombres, convertirse en guerrilleras, matar a los fascistas. La revolución era tan fuerte, que unas anarquistas se enfrentaron al sexismo existente dentro del movimiento y crearon espacios seguros y cómodos.

No digo que todas las mujeres necesiten sus propios espacios (tampoco que sea una necesidad o que constituya una característica de todas las mujeres o de todos los hombres), y tampoco digo que las mujeres que quieren tener su propio grupo de autodefensa lo quieran porque no sean capaces de pelearse con los hombres (por una supuesta debilidad o desventaja física). Las mujeres tienen una historia de lucha fuerte y violenta. Pero si unas mujeres expresan que necesitan su propio grupo para autodefensa o cualquier otra cosa, deberíamos respetarlo, dejándonos guiar por sentimientos de solidaridad y confiando en que la persona que sufre una opresión sabe mejor que nadie lo que necesita para combatirla.

Amigo Vespa

[Català]

L'opressió 'al revés'

Novè article del dossier “Tijeras para todas” publicat a La Haine. Em va sobtar molt l'argument que defenia que un grup d'autodefensa només per a dones és sexista.

Vull parlar sobre el tema de l'opressió 'al revés', en la que creuen alguns anarquistes, malgrat que no existeixi.

Un dia estava parlant amb uns anarquistes de Barcelona sobre grups de dones no mixtes. El cas concret sorgia d'una petició que un grup anarcofeminista de dones els havia fet: una proposta per a desenvolupar els seus entrenament en el centre social ocupat que ells gestionaven. Em vaig quedar molt sorprès en sentir l'argument que deia que un grup d'autodefensa només per a dones és sexista.

Un dels plantejaments consistia en que l'aplicació d'aquest criteri no mixte constitueix una discriminació cap els homes, per tant sexisme, un altre era que com a anarquistes volem rebutjar el gènere i totes les categories involuntàries i que les formes d'organització exclusiva del tipus forçarien el gènere a part de l'argument que les feministes odien els homes i l'únic que volen és poder (he d'assenyalar que aquests últims arguments no es generaren tots allà, i que no vaig entendre tot el que es deia, els cito perquè aquesta crítica va dirigida a arguments i no a persones).

Quina sorpresa per a mi sentir això, ja que al meu país vaig acostumar-me a sentir aquests arguments per part de personatges de dretes (i això que el meu país no es caracteritza per ser cap paradís de llibertat ni de radicalisme precisament), però aquí m'arriben per boca d'un company.

Sobre l'argument de la discriminació contra els homes diré que és un anàlisi dèbil, semblant a oposar-se al capitalisme només perquè les classes populars pateixin discriminació. Les coses són molt pitjors que això. La preocupació per la discriminació és pròpia del racionalisme, entre d'altres coses perquè certes discriminacions disminueixen l'eficiència de l'economia. Funcionaris del govern, que mai admeten l'opressió en què es basa el seu sistema, parlen sobre la discriminació i de com corregir-la, sense mencionar les causes estructurals i la història d'aquella discriminació. El problema és més d'arrel que el què ens diu aquella paraula.

És clar que el patriarcat és una estructura i una cultura molt forta i insidiosa. És una jerarquia. No existeix el sexisme 'al revés'. És possible que existeixin feministes que odiïn els homes (tot i que jo mai n'hagi conegut cap), però aquests serien sentiments generats per individualitats, que no poden invertir cap jerarquia poderosa, que no poden sotmetre els homes a la violència quotidiana dirigida contra les dones durant milers d'anys de patriarcat i que no són sexisme. La reacció així d'immediata dels homes contra el feminisme, crec que prové d'una por a ser censurat, de perdre certs privilegis i algunes comoditats. Però com a homes nosaltres també tenim molt a guanyar en la lluita contra el patriarcat.

Sobre el segon argument, estic d'acord amb la necessitat d'abolir el gènere binari. Però com

fer-ho? No és una lluita fàcil ni breu. Arrosseguem una herència de desigualtat i de dolor que creen tots els sistemes d'opressió, inclús el patriarcat. Estem tot.s condicionad.s, des del nostre naixement. Un resultat d'això és que sovint, els homes no aprenem a expressar bé els nostres sentiments, i la nostra sexualitat es veu damnificada, ens han ensenyat a fer mal i a objectualitzar. Trobaríem molts beneficis participant en grups només per a homes per a discutir la nostra socialització autoperjudicant.

Un altre resultat del patriarcat, entre milers d'altres, és que les dones no se sentin motivades per aprendre autodefensa o a fer servir la violència física, tot i que pateixin tanta violència i amenaces per part de la nostra societat. I sovint en els grups d'autodefensa mixtes existeix el sentiment invisible de que allò forma part del territori dels homes, per tant veiem que sense cap mena d'exclusió ni menció de gènere explícita es pot excloure les dones. Si diem que el gènere és una categoria opressiva i per això no parlem de gènere, ni dirigim accions contra els seus resultats, que “ja no veiem”, estarem protegint el patriarcat.

Necessitem abordar l'abolició del patriarcat com un fi en si mateix, com un sistema d'opressió incompatible amb la llibertat. No desapareixerà amb l'abolició de l'estat o del capitalisme. De fet, el patriarcat té molts més anys que aquests altres sistemes.

No és un argument nou ni precisament liberal (algunes persones titllen el feminisme de “liberal”). A la Guerra Civil, els homes de la CNT van dir que el sexisme desapareixeria després de la revolució (Marx va argumentar la mateixa mentida en relació a l'Estat). Feliçment, dones com Lucia Sánchez Saornil no els escoltaren i van iniciar el grup “Mujeres Libres”. Aquest grup va publicar un diari, va muntar escoles i va ensenyar les dones a fer servir les armes, per combatre el sexisme del moviment i el feixisme. I és tot un èxit, que dins una societat tan patriarcal, milers de dones guanyessin prou confiança amb elles mateixes per lluitar contra els homes, convertir-se en guerrilleres, matar els feixistes. La revolució era tan forta, que unes anarquistes s'enfrontaren al sexisme existent dins el moviment i crearen espais segurs i còmodes.

No dic que totes les dones necessitin els seus propis espais (tampoc que sigui una necessitat o que representi una característica de totes les dones o de tots els homes), i tampoc dic que les dones que vulguin tenir el seu grup propi d'autodefensa el vulguin perquè no siguin capaces de barallar-se amb els homes (per una suposada debilitat o desavantatge física). Les dones tenen una història de lluita forta i violenta. Però si unes dones expressen que necessiten el seu propi grup per a autodefensa o qualsevol altre cosa, hauríem de respectar-ho, deixant-nos guiar per sentiments de solidaritat i confiant en que la persona que pateix una opressió sap millor que ningú què necessita per a combatre-la

El Amigo Vespa

https://www.lahaine.org/mm_ss_est_esp.php/la-opresion-al-reves